

POSUDEK

oponenta diplomové práce

na diplomovou práci studenta Roberta Ježka na téma:

„Trestní odpovědnost lékařů a proces jejího uplatnění“

Především je třeba ocenit, že autor si vybral náročné velmi zajímavé, ovšem v odborné literatuře i judikatuře poměrně málo zpracované téma. Již na tomto místě bych jej chtěl vyzdvihnout, že téma zpracoval nejen s velkým zájmem, ale na studenta právnické fakulty též s mimořádnou znalostí této problematiky.

Autor práci rozdělil na úvod, dalších šest kapitol a závěr. V úvodní kapitole autor při vymezení tématu práce a jeho cíli upozorňuje na to, že téma v hmotněprávní oblasti zúžil v podstatě na trestní odpovědnost lékařů za převážně nedbalostní trestné činy proti životu a zdraví. I když toto zúžení nelze autorovi zásadně vytýkat, neboť se přesně držel zadání a širší téma by mohlo být zvoleno až u rigorózní práce, osobně bych více ocenil, kdyby pojednání o hmotněprávní oblasti rozšířil na další trestné činy páchané při výkonu lékařské profese (tzv. drogové trestní činy podle § 283, 286 a 288 TrZ a trestný čin padělání a vystavení nepravdivé lékařské zprávy, posudku a nálezu podle § 350 TrZ; a nezabýval se tolik procesní problematikou stranou přitom ponechávám eutanazii, která by si vyžádala samostatnou vědeckou práci).

Ve druhé kapitole se autor zabývá jednotlivými druhy právní odpovědnosti lékaře. Oceňuji, že zvláště zdůrazňuje zásadu subsidiarity trestní represe podle § 12 odst. 2 TrZ, která se v případě trestní odpovědnosti lékařů uplatní výrazně častěji, než u pracovníků v jiných profesích.

Jádrum práce je třetí kapitola pojednávající o trestní odpovědnosti lékaře. V této kapitole autor provádí výklad základních pojmů, znaků skutkové podstaty trestných činů i okolností vylučujících protiprávnost lékaře (spíše asi *činnosti* lékaře). Na této kapitole je sympatické, že autor v ní řeší – často v odvážné polemice s některými rozhodnutími Nejvyššího soudu i názory zastávanými v odborné literatuře – některé velmi sporné případy, na které nemusí být zcela jednoznačný názor. Drobnou připomínku mám pouze k argumentaci na s. 35, kde autor uvádí, že „trestné činy spáchané v přímém úmyslu nebudou ve zdravotnictví zpravidla spojeny s bezprostředním poskytováním zdravotních služeb“. Domnívám se, že některé úmyslné trestné činy jako např. sterilizace žen, nezákonné podávání anabolik sportovcům, vystavování nepravdivých lékařských zpráv apod., nebudou zase až tak zcela výjimečné. Na s. 43 se autor zabývá poměrně stručně svolením poškozeného. Při obhajobě by měl vyložit, jaký bude postup, když poškozený lékařský zákrok odmítá např. z toho důvodu, že mu to zakazuje jeho víra, nebo odmítá dát souhlas k takovému zákroku u svého dítěte, ovšem bez tohoto zákroku je jeho život resp. život jeho dítěte vážně ohrožen. Na s. 47 autor kritizuje názor obsažený v učebnici prof. Jelínka, že provedení zákroku bez

souhlasu pacienta může být považováno za trestný čin omezování osobní svobody. Někdy asi ano, ale co trestný čin poškození cizích práv podle § 181 TrZ.

Těžiště práce je, podle mého názoru i ve čtvrté kapitole, v níž se autor zabývá postupem non lege artis. K obsahu této kapitoly nemám žádné výhrady. Toto moje stanovisko se týká i další kapitoly nazvané Trestní řízení a obhajoba lékaře. Při obhajobě diplomové práce by však autor měl vysvětlit, jaký bude poměr povinnosti mlčenlivosti lékaře a jeho práva na obhajobu, bude-li tento lékař trestně stíhán.

Šestá kapitola – rovněž velmi kvalitně zpracovaná – se týká znaleckých posudků. K jejímu obsahu mám pouze drobnou připomínku, a to sice k argumentaci na s. 73, že po vrácení věci státnímu zástupci k došetření přibere znalece státní zástupce. V praxi totiž v těchto případech znalece zpravidla přibere policejní orgán, když státní zástupce nadále vykonává dozor nad přípravným řízením. Další připomínku mám k argumentaci na s. 78. I když jsem si vědom publikovaného názoru Ústavního soudu, v praxi je rozpor mezi znaleckými posudky, až na úplné výjimky, odstranitelný přibráním dalšího znalce, resp. vědeckého znaleckého ústavu. Sám jsem za své mnoho desítek let trvající praxe nezažil případ, že by takový rozpor nebyl znalecky řešitelný a že by soud musel při rozdílnosti znaleckých závěrů musel použít pravidlo in dubio pro reo. I když samozřejmě odměna znalce za zpracovaný posudek je formálně naprosto nepřiměřeně nízká, s celkovými částkami vyplácenými za znalecké posudky to není tak špatné – viz statistiky Ministerstva spravedlnosti a Ministerstva vnitra. Plně ovšem souhlasím s tím, že by odměny znalců měly být řešeny na úrovni současného odměňování takto vysoce erudovaných expertů.

Autorovy úvahy de lege ferenda jsou přesvědčivé, kvalitní je systematika práce, její stylistická a gramatická úroveň a z diplomové práce je také zřejmé, že autor se seznámil s bohatou odbornou literaturou i judikaturou na toto téma.

Za jediný větší nedostatek považuji, že v práci chybí komparace s alespoň jednou zahraniční právní úpravou.

Diplomovou práci proto z tohoto posledně uvedeného důvodu předběžně hodnotím druhým klasifikačním stupněm. Při obhajobě by se autor měl zaměřit zejména na výše položené otázky.

V Plzni dne 11. května 2015

JUDr. Jindřich F a s t n e r
oponent diplomové práce

